

F. t. l. vedr. retsplejeloven m.v.

cesledelse. Justitsministeriet er enig med Retsplejerådet i, at risikoen for, at uberettigede krav bliver gennemtvunget, derved i væsentlig grad imødegås.

Retsplejerådets forslag er udformet ud fra en samlet afvejning af en række relevante hensyn, der må indgå i vurderingen af, om der i dansk ret bør indføres regler om gruppessøgsmål, og Justitsministeriet finder, at der med Retsplejerådets forslag er udformet en model, der både indebærer en styrket behandling af ensartede krav og samtidig i meget vidt omfang imødegår den misbrugsrisiko, der kunne være.

Justitsministeriet er således enig i Retsplejerådets generelle synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10 og 12 (forslag til retsplejelovens kapitel 23 a og § 400, stk. 3), og bemærkningerne hertil.

3.2. Tilmelding og framelding

3.2.1. Retsplejerådet anfører, at der er stor forskel på gruppessøgsmål, der bygger på tilmelding (opt in), og gruppessøgsmål, der bygger på automatisk medlemskab med eller uden mulighed for framelding (opt out eller obligatorisk).

Retsplejerådet har derfor særskilt vurderet, om danske regler om gruppessøgsmål bør baseres på en opt in-model eller på en opt out-model eller på en kombination heraf. Rådet finder ikke grundlag for at foreslå, at danske regler om gruppessøgsmål helt eller delvis baseres på en obligatorisk ordning (dvs. en ordning med automatisk deltagelse i søgsmålet uden mulighed for framelding), da det efter rådets opfattelse ikke bør komme på tale, at en person, der er opmærksom på et gruppessøgsmål, ikke har mulighed for framelding.

Efter Retsplejerådets opfattelse er de største fordele ved en opt in-ordning, at retten under retssagen og ved afgørelsen af sagens realitet har et præcist kendskab til, hvem dommen vil have bindende virkning (retskraft) for, og at der ikke gøres indgreb i den enkeltes ret til at råde over egne retsforhold. Retsplejerådet bemærker, at når en dom i almindelighed kun har bindende virkning (retskraft) i forhold til parterne, har det ikke mindst sammenhæng med, at parterne i kraft af forhandlingsprincippet og dispositionsprincippet har en meget høj grad af indflydelse såvel på processens indhold som på processens gang og dermed på sagens udfald.

En tilmeldingsmodel er desuden bedst stemmende med hensynet til sagsøgtes behov for forudberegnelighed, idet sagsøgte fra et bestemt tidspunkt i sagen (tilmeldingsfristens udløb) vil have oversigt over, hvem der er med i gruppen, og dermed vil kunne for-

udse konsekvenserne af en dom. Samtidig giver kravet om tilmelding et klart overblik over, hvem der bliver omfattet af dommens bindende virkning (retskraft), hvilket bl.a. letter fuldbyrdelsen af dommen.

Efter Retsplejerådets opfattelse er den største fordel ved opt out-gruppessøgsmål, at et sådant gruppessøgsmål gennemsnitligt vil kunne omfatte flere personer end opt in-gruppessøgsmål og således vil kunne være en mere effektiv og samlet set mere økonomisk ordning, mens ulempen til gengæld er, at retten under retssagen eller ved afgørelsen af sagens realitet normalt ikke vil have et præcist kendskab til, hvem dommen vil have bindende virkning (retskraft) for.

Retsplejerådet anbefaler på denne baggrund, at der indføres regler om gruppessøgsmål i dansk ret, som er baseret på en hovedregel, hvorefter gruppens medlemmer skal tilmelde sig søgsmålet (opt in). En sådan søgsmålsform vil ligge i forlængelse af kendte processer i dansk ret (kumulerede sager og mandatar-søgsmål), men vil samtidig kunne give et løft med hensyn til effektiv gennemførelse af ensartede krav.

Gruppessøgsmål med tilmelding vil således efter Retsplejerådets opfattelse tilgodese behovet for ændringer i de processuelle regler for så vidt angår sager om flere ensartede krav, der er individuelt »procesbare« (dvs. krav, der er store nok til, at de ikke allerede på grund af deres ringe størrelse almindeligvis ikke kan forventes fremmet ved individuelle søgsmål). Selve tilbuddet om at tilmelde sig et gruppessøgsmål vil bidrage til sænke tærsklen for deltagelse i en retssag i forhold til den situation, hvor initiativet ligger hos den enkelte sagsøger. Regler om underretning om et søgsmål, samlet repræsentation af gruppen og eventuelt om begrænset ansvar for sagsomkostningerne – og dermed afhængigt af reglerne nærmere indretning ingen eller alene et begrænset krav om aktiv deltagelse i processen – vil endvidere medvirke til at indrette en attraktiv civilprocesordning også for dem, som ellers ikke ville have indbragt et søgsmål for domstolene på egen hånd, selv om deres krav var individuelt »procesbare«, jf. pkt. 3.1 ovenfor.

Forbrugerrådet og Forbrugerombudsmanden har over for Retsplejerådet givet udtryk, at der ved siden af gruppessøgsmål med tilmelding også bør være en mulighed for at gennemføre opt out-gruppessøgsmål, navnlig når der er tale om mange små krav.

En sådan opdeling af reglerne om gruppessøgsmål findes i Norge, hvor der ud over opt in-gruppessøgsmål – som tillades i de tilfælde, hvor gruppessøgsmål må anses som den bedste behandlingsform – også tillades opt out-gruppessøgsmål. De supplerende betingelser for at anlægge et opt out-gruppessøgsmål er i norsk ret,